

Nieuwsbrief Agrarische Natuurvereniging Landschap Noorderpark e.o.

juli 2017

Doelsoorten voor agrarisch natuurbeheer in het Noorderpark (3)

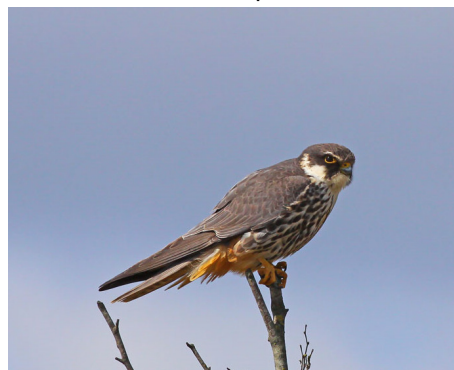
bloemrijk randje in het Maartensdijkse bos

Agrarisch natuurbeheer is erop gericht de natuurwaarden te vergroten. In het Noorderpark wordt breed door boeren en grondeigenaren ingezet op meer natuur en meer biodiversiteit. Om te volgen of de maatregelen effect hebben, is een lijst van doelsoorten opgesteld door de provincie Utrecht. In de nieuwsbrieven vertellen we over enkele van die kenmerkende soorten, die je kunt tegenkomen bij fiets- en wandeltochten in het Noorderpark.

Boomvalk

De boomvalk is een roofvogel van halfopen landschap, een landschap met bosjes, houtwallen, knotwilgen. Deze kleine valk is schaars geworden door het verdwijnen van gevarieerde landschappen en mede daardoor het verdwijnen van veel prooidieren. Hij vangt ("slaat") namelijk kleine zangvogels in de lucht, zoals piepers, leeuweriken, vinken, zwaluwen en vooral tegen de avond grotere vliegende insecten zoals libellen. In het parklandschap is hij al veel eerder te horen dan dat hij is beeld is: een helder kieh- kieh- kieh met af en toe andere geluiden erdoor, vaak en snel herhaald. Snelle vlucht, puntige geknikte vleugels en korte staart. Opvallend in het verenkleed is de roestbruine "broek" onder een gestreepte borst. De rug is grijs. De jonge vogels zijn nog zonder roodbruine veren. De boomvalk broedt in oude

kraaiennesten, en is verdwenen uit gebieden in Nederland waar veel op kraaien gejaagd wordt. Het is een trekvogel, die in de nazomer tot half oktober wegtrekt naar tropisch Afrika en tussen maart en mei weer terugkomt. Deze vogel komt nog in het oostelijk deel van het Noorderpark voor, waar oude kraaiennesten gevonden worden in de elzensingels.

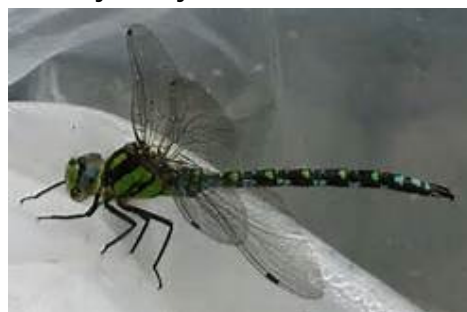

Groene glazenmaker

De Groene Glazenmaker is een grote libel, 7 cm lang, de mannetjes zijn blauw gevlekt met groen borststuk, de vrouwtjes groengevlekt. Ze worden makkelijk verward met de meer algemene Blauwe Glazenmaker of met de "exoot" Grote Keizerlibel. Alleen aan het achterlijf kun je zien welk van deze soorten het is (Groene Glazenmaker: het hele achterlijf heeft 2 stippen per segment, Blauwe Glazenmaker: laatste segmenten zijn als een band gekleurd, Keizerlibel: de hele flank is egaal gekleurd, en het dier is groter nl. 8 cm) Bij alle soorten zijn de mannetjes blauw/zwart en de vrouwtjes groen/zwart.

De Groene Glazenmaker is strikt gebonden aan Krabbenscheervegetaties in modderige sloten. Hun jachtgebied -tot 4 kilometer!-volgt bosranden, struiken of ruigtes waar ze beschut langs kunnen vliegen. De Krabbenscheer is een veilige plek voor de eitjes en de larven door het stekelige blad, waar de larven twee jaar blijven tot ze volwassen zijn. Ze eten alles wat langs zwemt. Krabbenscheersloten met dergelijke larven moeten "fris" blijven met veel zuurstof en weinig algengroei. In het Noorderpark lukt dat door de aanwezigheid van kwelwater.

De Groene Glazenmaker vliegt in het hele Noorderparkgebied vanaf juli/augustus. Elk heeft een eigen territorium. Het is een in Europa zwaar bedreigde soort door de speciale binding aan Krabbenscheersloten. Deze sloten moeten vanwege de tweejarige levenscyclus uiteraard niet ieder jaar

De beide andere soorten grote libellen hebben een weinig specifiek leefgebied en komen in allerlei plantenrijke wateren voor. De keizerlibel lijkt te profiteren van de klimaatverandering: hij wordt steeds noordelijker in Europa aangetroffen.

Boswachter Hans Hoogewerf vertelt over de dassen in De Bilt

(samenvatting artikel "de Vierklank" van 12 juli 2017)

Toen Hans Hoogewerf als boswachter begon in de jaren 80 waren er nog maar drie dassen in Eindegooi/Hollandsche Rading. Door allerlei maatregelen, zoals de herplant van houtsingels en de aanleg van faunapassages en tunnelbuizen, is de das langzaamaan weer teruggekomen in onze omgeving. Er leven naar schatting nu 150 Dassen in de wijde omgeving van de gemeente De Bilt. Aanwezigheid van de das is een indicatie voor de aanwezigheid van veel soorten planten en dieren. De burchten worden gegraven in de bosrand, voor foerageren gaan ze meestal het boerenland in. Dassen leven voornamelijk van regenwormen, maar eten daarnaast alles wat voor hun snuit komt aan kleine dieren, fruit, eikels. In het najaar vullen ze hun vetvoorraad aan met maïs, die overal massaal op de akker staat. Met de dassenburchten in het Noorderpark gaat het overigens niet zo goed: veel beschuttende beplanting waarlangs de dieren zich in het boerenland verplaatsen, is verdwenen en het voedselaanbod is verschaald. Op de burchten worden dan geen jongen meer geboren en op den duur wordt de burcht verlaten.

De dassen worden ieder jaar door vrijwilligers geteld, soms met behulp van wildcamera's ("cameravallen"), waardoor vrij goed bekend is hoeveel er zitten en op welke burchten er jongen geboren zijn. Helaas komen er steeds meer voorbeelden van bejagen van de dassen, vernielen van burchten en zelfs gaan er nu stemmen op in Limburg om de Dassen daar weer uit te roeien.

<http://www.vierklank.nl/nieuws/algemeen/23825/das-symbool-voor-succesvol-natuurbeheer>

Zomeractiviteiten in de buurt

In de **Molenpolder** kunt u meevaren met de fluisterboot. Een stil natuurgebied dichtbij de stad. De gids wijst onderweg op de bijzondere dieren en planten die hier voorkomen, zoals ringslang, purperreiger en zonedauw. Onderweg loop je een stukje over het drijvende land: een bijzondere ervaring! De tochten zijn tweewekelijks op zaterdag, aanmelden vooraf is noodzakelijk. Het aantal plaatsen is beperkt. De kosten zijn € 10 pp, kinderen €5. Verdere informatie (aanmelden, startpunt en data): <https://www.staatsbosbeheer.nl/activiteiten/groene-hart-vechtstreek/varen-langt-het-drijvend-land-van-de-molenpolder>

Op de **Botanische Tuinen** in de Uithof (Utrecht) kunt u met uw museumjaarkaart gratis mee met een rondleiding van 1 ½ uur door een deskundige gids. Deze rondleidingen zijn op donderdag 10 augustus om 11 uur, vrijdag 18 augustus om 14 uur, woensdag 23 augustus om 11 uur en dinsdag 29 augustus om 14 uur. Wel tevoren aanmelden op botanische.tuinen@uu.nl met "rondleiding" op de door u gekozen datum. Schrijft u zich in voor meer dan 1 persoon? Zet dat er dan even bij. Toegang tot de tuinen is gratis met uw MJK.

En als u er toch bent: blijf nog even nagenieten in de vlinderkas, waar de prachtige tropische vlinders deze zomer rondvliegen tot 15 september.

Kom over de Brug festival 26 augustus

Op 26 augustus is er een festival in het Gagelbos onder de titel "Over de brug". Dat slaat op de fietsbrug die Overvecht verbindt met het Gagelbos. Het belooft weer een vol programma te worden met allerlei avontuurlijke buitenactiviteiten: Hindernisbaan, Kampvuur, Bijlsteelhagen, Pijl en boog schieten, muziek en verhalenvertellers en veel informatie over de mooie natuur.

IJsclub Siberia organiseert samen met Atletiekvereniging Phoenix en USSV Simius Hircus een hindernisbaan door het Gagelbos onder #SiberiaChallenge. Uiteraard doet Staatsbosbeheer als eigenaar van het terrein ook mee, net als de organisaties IVN, Wijk & Co en Utrecht Natuurlijk. Het wordt een superdag voor buitenkinderen!

Neem je vader en moeder mee en ren, spring en duik in het groen én speel totdat je groen wordt. Op zaterdag 26 augustus verlengen zij de zomervakantie! <http://ijsclubsiberia.nl/overdebrugfestival2017/>

Volg ons nieuws of zoek informatie op onze website www.anvnoorderpark.nl Hier is ook de folder - uitgave 2017- te vinden en staan alle nieuwsbrieven.